

Sygn. akt V CSK 140/14

POSTANOWIENIE

Dnia 17 października 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Irena Gromska-Szuster

w sprawie z wniosku B. W., W. L., E. M., M. L. i I. L.

przy uczestnictwie Gminy W.

o wpis w dziale III księgi wieczystej [...] roszczenia o zwrot wywłaszczonych nieruchomości

oraz z wniosku D. K.

przy uczestnictwie Gminy W.

o wpis w dziale III księgi wieczystej [...] roszczenia o zwrot wywłaszczonych nieruchomości,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w Izbie Cywilnej w dniu 9 października 2014 r.,

skargi kasacyjnej wnioskodawców: B. W., W. L., E. M., M. L. i I. L.

oraz wnioskodawczynie D. K.

od postanowień Sądu Okręgowego w W.

z dnia 28 listopada 2012 r., sygn. akt II Ca [...], II Ca [X.],

- 1) odmawia przyjęcia do rozpoznania obu skarg kasacyjnych ;**
- 2) zasądza od D. K. na rzecz Gminy W. kwotę 120 zł (sto dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zaskarżonymi postanowieniami z dnia 28 listopada 2012 r. wydanymi w sprawach II Ca [...] i II Ca [X.], Sąd Okręgowy w W. oddalił apelacje wnioskodawców od postanowień Sądu pierwszej instancji oddalających wnioski o wpis w określonych księgach wieczystych roszczeń wnioskodawców o zwrot wywłaszczonych nieruchomości. Sądy obu instancji stwierdziły, że zgodnie z art. 16 ust. 1 u.k.w.h. prawa osobiste i roszczenia mogą być wpisane do księgi wieczystej tylko wtedy, gdy przepis szczególny rangi ustawowej tak stanowi. Ponieważ żaden przepis nie pozwala na ujawnienie w księdze wieczystej roszczenia przewidzianego w art. 136 ust. 1 u.g.n. o zwrot wywłaszczonej nieruchomości, roszczenie takie nie podlega wpisowi do księgi wieczystej.

W skargach kasacyjnych wnioskodawcy, jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skarg do rozpoznania, wskazali na ich oczywistą zasadność stwierdzając, że w doktrynie i orzecznictwie Sądu Najwyższego jednolicie przyjmuje się, iż roszczenie przewidziane w art. 136 ust. 1 u.g.n. jest roszczeniem, o którym mowa w art. 16 ust. 1 u.k.w.h. i podlega wpisowi do księgi wieczystej, a brak wyraźnego przepisu rangi ustawowej nie stanowi przeszkody do wpisu.

Powołali się również na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego: czy wydane na podstawie art. 217 § 1 k.p.a. zaświadczenie organu administracji publicznej o prowadzonym postępowaniu administracyjnym w przedmiocie zwrotu wywłaszczonych nieruchomości stanowi dokument urzędowy wystarczający do ujawnienia w księdze wieczystej, na podstawie art. 16 ust. 1 oraz art. 31 ust. 1 u.k.w.h., roszczenia o zwrot wywłaszczonych nieruchomości, przewidzianego w art. 136 ust. 1 u.g.n.?

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego, skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., jeżeli w sprawie doszło do kwalifikowanego: oczywistego naruszenia prawa, widocznego od razu przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby głębszej analizy i gdy w wyniku takiego naruszenia prawa, zapadło w drugiej instancji orzeczenie oczywiście wadliwe (porównaj między innymi postanowienia z dnia

8 marca 2002 r. I PKN 34/01, OSNP 2004/6/100, z dnia 10 stycznia 2003 r. V CZ 187/02, OSNC 2004/3/49 i z dnia 11 stycznia 2008 r. I UK 285/07, nie publ.). Nie ulega zatem wątpliwości, że tak rozumiana oczywista zasadność skargi kasacyjnej nie występuje, gdy zaskarżone orzeczenie wydane zostało w zgodzie z aktualną linią orzecznictwa Sądu Najwyższego, odnoszącą się do kwestii stanowiących istotę rozstrzygnięcia Sądu drugiej instancji.

Taka sytuacja zachodzi w rozpoznawanej sprawie, bowiem Sąd Najwyższy w orzeczeniach z dnia 16 maja 2013 r. wydanych w sprawach V CSK 290/12, V CSK 291/12 i VCSK 297/12 - mających za przedmiot takie same wnioski, jak w rozpoznawanej sprawie, złożone przez tego samego pełnomocnika procesowego i rozstrzygnięte tak samo, jak w rozpoznawane sprawy - uznał, że samo wszczęcie postępowania administracyjnego przewidzianego w art. 136 ust. 1 u.g.n. o zwrot wywłaszczonej nieruchomości, nie stanowi podstawy do wpisu takiego roszczenia do księgi wieczystej w oparciu o art. 16 u.k.w.h. W sprawach tych Sąd Najwyższy odniósł się między innymi także do orzeczeń powołanych w skardze kasacyjnej na poparcie twierdzenia o jej oczywistej zasadności ze względu na stanowisko Sądu Najwyższego dotyczące wpisów opartych na regulacji art. 16 u.k.w.h. i stwierdził, że orzeczenia te, odnoszące się do innych stanów prawnych lub mające jedynie charakter ogólnych rozważań, nie mają zastosowania do przewidzianego w art. 136 ust. 1 u.g.n. roszczenia o zwrot wywłaszczonej nieruchomości. W tych okolicznościach niewątpliwie nie ma podstaw do uznania skargi kasacyjnej za oczywiście uzasadnioną, w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Nie występuje również druga przesłanka przedsądu, na którą powołali się skarżący. Nie jest bowiem zagadnieniem prawnym, w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., zagadnienie, którego rozstrzygnięcie przez Sąd Najwyższy nie miałoby wpływu na rozstrzygnięcie rozpoznawanej sprawy. Rozstrzygnięcie zagadnienia prawnego przedstawionego przez skarżących nie mogłoby mieć wpływu na rozstrzygnięcie sprawy, gdyż oddalenie wniosku nastąpiło nie dlatego, że Sąd uznał, iż nie może być podstawą wpisu do księgi wieczystej zaświadczenie organu administracyjnego o toczącym się postępowaniu administracyjnym o zwrot wywłaszczonej nieruchomości, lecz dlatego, że żaden przepis ustawy nie przewiduje wpisu takiego roszczenia do księgi wieczystej, a zatem w ogóle brak

podstawy prawnej do dokonania wpisu. Przedmiotem sporu, ani przedmiotem rozstrzygnięcia Sądu nie była zatem kwestia, czy opisane wyżej zaświadczenie może być podstawą wpisu roszczenia do księgi wieczystej.

Biorąc wszystko to pod uwagę Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu obowiązany jest brać pod uwagę z urzędu.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 520 § 3 w zw. z art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c., uwzględniając wniosek uczestniczki postępowania jedynie w odniesieniu do wnioskodawczynie D. K., gdyż pismo uczestniczki zawierające wniosek o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego od pozostałych wnioskodawców, nazwane „odpowiedzią na skargę kasacyjną” tych wnioskodawców, zostało zwrócone, a więc nie wywołało żadnych skutków prawnych związanych z wniesieniem odpowiedzi na skargę kasacyjną, w tym także skutku w postaci możliwości żądania zasądzenia kosztów postępowania kasacyjnego od tych wnioskodawców.

[aw]